

Kap. 8. Bevegelsesmengde. Flerpartikkelsystem

- Bevegelsesmengde: $\mathbf{p} = m \mathbf{v}$
- Opprinnelig form Newton 2: $\mathbf{F} = d\mathbf{p} / dt$
- Kraftstøt = $\mathbf{J} = \int \mathbf{F} dt = \Delta \mathbf{p}$ (impulsloven)
- Antar ingen ytre krefter (i bevegelsesretning) under støt:
  - Bevegelsesmengde $\mathbf{p}_{\text{tot}}$ er bevart
  - *Tilleggslikninger:*
  - Elastisk støt: Kinetisk energi bevart
  - Fullstendig uelastisk støt: Felles slutfart. (Energi avtar)
  - Uelastisk støt: Ingen generell tilleggslikning. (Energi avtar)
- For ikke-sentrale støt bestemmer *støtparameteren* vinkler
- Massefellespunkt $\mathbf{r}_{\text{cm}} = \int \mathbf{r} dm / M$. Relativkoordinat. $\mathbf{r} = \mathbf{r}_1 - \mathbf{r}_2$
- Newtons lov for massefellespunkt: $\sum \mathbf{F}_{\text{ext}} = m \mathbf{a}_{\text{cm}}$
- Rakettlikningen: $\mathbf{F}_{\text{ext}} + \mathbf{v}_{\text{rel}} dm/dt = m d\mathbf{v}/dt$

Massefellespunkt

- *Punktpartikkel:* all masse i ett punkt
- *Flerpartikkelsystem:*
Legeme = $\sum$ punktpartikler
(nødvendig mhp. rotasjon, bøying, deformasjon)

- *Massefellespunkt:* $\bar{\mathbf{r}}_{\text{cm}} = \frac{m_1 \bar{\mathbf{r}}_1 + m_2 \bar{\mathbf{r}}_2}{m_1 + m_2} = \frac{1}{M} (m_1 \bar{\mathbf{r}}_1 + m_2 \bar{\mathbf{r}}_2)$

- Topartikkelsyst. $\bar{\mathbf{r}}_{\text{cm}} = \frac{\sum_{i=1}^N m_i \bar{\mathbf{r}}_i}{\sum_{i=1}^N m_i} = \frac{1}{M} \sum_{i=1}^N m_i \bar{\mathbf{r}}_i$ (8.29)

- Kontinuerlig $\bar{\mathbf{r}}_{\text{cm}} = \frac{\int_{\text{legeme}} \bar{\mathbf{r}} \cdot dm}{\int_{\text{legeme}} dm} = \frac{1}{M} \int_{\text{legeme}} \bar{\mathbf{r}} \cdot dm$ (8.29B)

- *Tyngdepunkt = massefellespunkt*
dersom tyngdeaksel. $\mathbf{g}$ er lik over hele legemet